

ZÁKLADY TEÓRIE A PRAXE DIPLOMACIE

Erik Pajtinka

Bratislava
2015

ZÁKLADY TEÓRIE A PRAXE DIPLOMACIE

Autor: © PhDr. Erik Pajtinka, PhD.

Recenzenti: prof. PhDr. Zdeněk Veselý, CSc.
doc. PhDr. Dalibor Vlček, CSc.
JUDr. Peter Rusiňák, PhD.

Návrh obálky: Petra Kmecová
Jazykový redaktor: Mgr. Pavol Pajtinka

Publikácia bola schválená ako vysokoškolská učebnica na zasadnutí Edičnej komisie Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici 30. septembra 2015.

Publikácia vyšla s finančnou podporou Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky v rámci projektu č. MVZP/2015/33.

Vydavateľ: © PAMIKO spol. s r. o.

Bratislava, 2015
Prvé vydanie.

ISBN 978-80-85660-11-1

Ďakujem kolegom Petrovi Rusiňákovi, Zdeňkovi Veselému, Daliborovi Vlčkovi a Petrovi Rosputinskému za cenné podnety a pripomienky k rukopisu. Rovnako ďakujem aj mojej najbližšej rodine, bez ktorej podpory a trpezlivosti by táto publikácia nevznikla.

E. Pajtinka

OBSAH

Úvod	9
1. Diplomacia v teórii a praxi medzinárodných vzťahov	11
1.1 Pojem a definícia diplomacie	11
1.1.1 Pôvod pojmu diplomacia	11
1.1.2 Diplomacia ako pojem v súčasnej politickej teórii	12
1.1.3 Diplomacia a zahraničná politika	14
1.1.4 Diplomacia a iné nástroje zahraničnej politiky	15
1.2 Dimenzie a členenie diplomacie	16
1.3 Diplomatické styky	19
1.3.1 Diplomatické styky a pôsobenie diplomatických orgánov	25
1.4 Konzulárne styky	26
2. Diplomatické orgány	30
2.1 Štruktúra a klasifikácia diplomatických orgánov	30
2.2 Vnútroštátne diplomatické orgány	31
2.2.1 Ministerstvo zahraničných vecí	31
2.2.2 Odborné rezortné ministerstvá	35
2.3 Zahraničné diplomatické orgány	36
2.3.1 Diplomatická misia	36
2.3.2 Stála misia	46
2.3.3 Stála misia pozorovateľa	50
2.3.4 Konzulárny úrad	51
2.3.5 Osobitná misia	57
2.3.6 Delegácia	61
2.4 Diplomatická služba a konzulárna služba	63
3. Diplomati	64
3.1 Pojem diplomat a základné kategórie diplomatov	64
3.1.1 Špecializovaní diplomati	65

3.1.2 Konzulárni úradníci	68
3.2 Diplomatické a konzulárne hodnosti	69
3.2.1 Diplomatické hodnosti	69
3.2.2 Konzulárne hodnosti	72
3.3 Vedúci diplomati a ich kategórie	73
3.3.1 Vedúci diplomatických misií	73
3.3.1.1 Vedúci diplomatických misií najvyššej diplomatickej triedy	73
3.3.1.2 Vedúci diplomatických misií druhej najvyššej diplomatickej triedy	75
3.3.1.3 Vedúci diplomatických misií najnižšej diplomatickej triedy	76
3.3.1.4 Dočasní vedúci diplomatických misií	76
3.3.2 Vedúci stálych misií	78
3.3.3 Vedúci konzulárnych úradov	80
4. Diplomatický zbor a konzulárny zbor	81
4.1 Diplomatický zbor	81
4.1.1 Doyen diplomatického zboru	83
4.1.2 Vojenský diplomatický zbor	84
4.1.3 Diplomatická listina	85
4.2 Konzulárny zbor	88
4.2.1 Konzulárne zbory miest a regionálnych celkov	89
4.2.2 Konzulárna listina	90
5. Diplomatická korešpondencia	93
5.1 Interná diplomatická korešpondencia	93
5.1.1 Diplomatický telegram	93
5.1.2 Inštrukčný list	96
5.2 Externá diplomatická korešpondencia	96
5.2.1 Verbálna nóta	96
5.2.2 Formálna nóta	98
5.2.3 Cirkulárna nóta	105
5.2.4 Kolektívna nóta	106
5.2.5 Kabinetný list	109
5.2.6 Poverovacie listiny, splnomocňovací list a uvádzací list	110

5.2.7 Odvolávacie listiny	112
5.2.8 Konzulský patent	119
5.2.9 Exequatur	122
Použitá literatúra	125
Zoznam skratiek	129
Register	131

